

Position Paper



Voetbal waarop je kunt vertrouwen

Inbreng rondetafelgesprek Tweede Kamer over Matchfixing (maandag 27 september 2021)

Wij staan voor voetbal waarop je kunt vertrouwen. De integriteit van onze competities is ons grootste goed. Wedstrijden moeten niet worden beslist op de gokmarkt, maar op het voetbalveld.

Daarom zet de KNVB zich sinds 2009 actief in om het voetbal eerlijk en betrouwbaar te houden. Enkele voorbeelden hiervan zijn verschillende disciplinaire onderzoeken naar matchfixing, een meldplicht voor spelers en officials, een tiplijn, een gokverbod voor spelers, Europees samenwerkingsverband met integrity officers (UEFA) en voorlichting aan scheidsrechters, staf en spelers. Daarnaast proberen we de voedingsbodem te beperken door een goed pensioenfonds (CFK) en voorwaarden bij de uitbetalingen van salarissen middels het licentiesysteem. Dit blijven we doen en de komende periode intensiveren we onze voorlichtingsrol. We blijven een voetbalbond en hebben slechts beperkte mogelijkheden om matchfixing tegen te gaan. De uitdagingen die voor ons liggen, kunnen we niet alleen aan. Dit is een gedeelde verantwoordelijkheid tussen de sportwereld, overheid, politie, OM, FIOD en KSA.

Geen enkele competitie is immuun voor manipulatie. De vele voorbeelden in Europa tonen aan dat sporters gevoelig kunnen zijn voor omkoping. Zeker als men in een kwetsbare positie verkeert door financiële of andere redenen. Gebeurtenissen, zoals de eerste matchfixingzaak in Nederland rondom de ex-Willem II-speler Kargbo, de Duitse Bochum-zaak, Oikos in Spanje, Dickson Etuhu in de Zweedse competitie en het spraakmakende Belgische onderzoek "Propere handen" laten zien dat we ook in ons land topprioriteit moeten verlenen aan de bestrijding van manipulatie van sportwedstrijden. Op dit moment is de winst bij matchfixing hoog en is de pakkans laag. Het gevolg is dat criminelen steeds groter en actiever binnen de sport worden.

Strijd tegen matchfixing heeft nieuwe impuls nodig

De KNVB waardeert alle initiatieven om de integriteit van het voetbal te beschermen. We twifelen niet aan de bereidheid of goede intenties van alle partijen. Sinds 2009 hebben we samen met de overheid belangrijke en goede stappen gezet, maar recent onderzoek geeft nieuwe inzichten. Criminelen vinden nieuwe manieren om invloed binnen het voetbal te vergroten. Ook zien we dat spelers, scheidsrechters en speelsters online worden benaderd via Sociale media om wedstrijden te fixen.

Op 1 oktober 2021 gaat de online kansspelmarkt open in Nederland. We signaleren dat verschillende bedrijven "hulp bij gokken" aanbieden bij scheidsrechters wat leidt tot veel onrust bij de ontvanger. Dit is nog maar het topje van de ijsberg. We moeten daarom nu investeren in de bestrijding van matchfixing. Anders komt de rekening volledig bij de sport te liggen met alle maatschappelijke gevolgen van dien. De KNVB bepleit daarom voor aanvullende politieke maatregelen en stelt voor:

- 1. Maak matchfixing strafbaar**
- 2. Stel opsporingscapaciteit beschikbaar**
- 3. Beter samenwerkingsverband en informatie-uitwisseling**
- 4. Investeer in preventie, monitoring en voorlichting**

Onderstaand zetten wij een en ander meer in detail uiteen.



1. Maak matchfixing strafbaar

Sinds 2016 pleit de KNVB al voor het strafbaar stellen van matchfixing. De KNVB doet nu weer een nadrukkelijke oproep aan de politiek om matchfixing strafbaar te stellen. We achten het huidige strafrechtelijk instrumentarium in Nederland ontoereikend om matchfixing en wedstrijdvervalsing effectief te kunnen bestrijden. Het Nederlands strafrecht kent momenteel geen eenduidige strafrechtelijke bepaling op grond waarvan matchfixing in alle gevallen effectief kan worden opgespoord en ook kan worden bestreden. Zware en georganiseerde misdaad spelen bij manipulatie in de sport een grote rol. Dit vraagt om toegesneden wetgeving, waarmee direct, snel en effectief ten aanzien van iedere variant in matchfixing kan worden opgetreden. Die wetgeving ontbreekt momenteel in Nederland, zo laat ook recent onderzoek zien naar het huidige juridische kader. Naast dat een apart artikel in het Wetboek van Strafrecht duidelijker alle vormen van matchfixing kan bestrijden, gaat er ook een preventieve werking vanuit en zorgt het voor de juiste prioritering binnen de opsporingsinstanties. Tevens is de strafbaarstelling van matchfixing in lijn met de ratificatie van de Macolin conventie van de Raad van Europa.¹

2. Stel opsporingscapaciteit beschikbaar

Ervaringen uit het buitenland laten zien dat het primair opsporingsinstanties zijn die matchfixing aan het licht brengen door gebruik te maken van bijzondere opsporingsbevoegdheden (telefoon-/ fiscale- en bankgegevens). Matchfixing is echt haalcriminaliteit. Je ziet het pas als je gaat zoeken. De KNVB pleit daarom voor structureel meer capaciteit bij de opsporingsdiensten van de overheid. De prioriteit moet de komende jaren liggen bij de versterking van de opsporing van matchfixing.

De KNVB pleit daarnaast voor het spoedig opzetten van een gespecialiseerde opsporingseenheid (binnen de Kansspelautoriteit of daar buiten) ter bestrijding van fraude, witwassen en matchfixing in de sport. De sport ziet vooralsnog niets wat zou kunnen wijzen op de ontwikkeling van een voortvarende aanpak om tot een stevige Sport Betting Intelligence Unit (SBIU) te komen en de sport te helpen matchfixing te bestrijden. De Kansspelautoriteit laat de sport daarin nu ook al geruime tijd wachten op een eventueel voorstel over de oprichting van de SBIU en hoe deze in de praktijk gaat werken.

3. Betere samenwerking en informatie-uitwisseling

De KNVB pleit voor een betere samenwerking bij de aanpak van matchfixing gericht op informatie-uitwisseling en kennisdeling tussen publieke en private instellingen. Dit moet op zowel nationaal als internationaal niveau geïntensiveerd worden op verschillende fronten;

3.1 Inrichting samenwerking matchfixing Nederland

Sinds 2013 is er het nationaal platform matchfixing (NPM), dat is opgericht na een aanbeveling uit het rapport 'Matchfixing in Nederland' (Spapens en Olfers, 2013). Wij trekken graag gezamenlijk op bij de aanpak van matchfixing. Georganiseerde misdaad vraagt immers om een georganiseerde aanpak. Aangezien de aard van de misdaad continue verandert, pleiten wij voor een herziening van de doelstelling van het Nationaal Platform Matchfixing (NPM). Hierbij moet ons inziens nadrukkelijk gekeken worden of sportfraude en ondermijning in de brede zin moet worden toegevoegd. De laatste jaren is er namelijk veel discussie over de aanpak van matchfixing en of het onderdeel moet zijn van

¹ <https://www.coe.int/en/web/sport/match-fixing>



de brede aanpak naar ondermijning in Nederland. Binnen de KNVB hebben we deze stap al gezet met een full time integrity manager die zich ook bezighoudt met ondermijning binnen het Nederlands voetbal.

De doelstelling van het platform is medebepalend voor de inrichting en de toekomstige samenwerking van partijen. Ook de functie en wettelijke (on)mogelijkheden van het signalenoverleg, platform met partijen voor het uitwisselen van gegevens en informatie over matchfixing, moet nader worden geanalyseerd. Te vaak ervaren we nu in de praktijk nadelen van de AVG en informatiedeling aan/door de sport met publieke partijen. Hierdoor komen we als sport buitenspel te staan. Verder moet er specifiek gekeken worden naar de doelstelling van de Nationale Kansspelautoriteit in Nederland op het gebied van de bestrijding van matchfixing. In de Europese context zien we dat kansspelautoriteiten ook een bijdrage leveren aan de bescherming van de integriteit van de sport op nationaal niveau in plaats van enkel en alleen de bescherming van de weddenschap. Immers je kunt de weddenschap niet beschermen, zonder de integriteit van de sport te waarborgen.

3.2 Europese informatie-uitwisseling

De Europese lidstaten moeten op gestructureerde wijze meer samenwerken op het gebied van opsporing en (juridische) gegevens over matchfixers uitwisselen. En niet alleen na een veroordeling. Matchfixing in de sport houdt niet op bij de grens, daarom is een Europese aanpak essentieel. Deze vorm van internationaal georganiseerde misdaad denkt niet in geografische grenzen. De uitwisseling van gegevens op Europees niveau is een belangrijk instrument om verkregen kennis verder te kunnen verspreiden. Dit zou de aanpak en bestrijding van matchfixing kunnen bespoedigen. Zo was de informatie van de matchfixer Wilson Raj Perujmal over Willem-II-er Ibrahim Kargbo al in 2012 in het bezit van de Finse autoriteiten. De KNVB ontving deze informatie pas in juni 2015. Een duidelijk voorbeeld waarbij snellere informatiedeling van belang is of achterwege bleef. De toename van matchfixing zaken in andere Europese competities benadrukken de noodzakelijkheid voor een intensievere samenwerking tussen de verschillende Europese lidstaten.

3.3 Wwft leidt tot verzwakking van informatiepositie sportwereld

Om onze voetbalcompetities goed te kunnen beschermen tegen fixers, moet er een meldplicht voor kansspelaanbieders zijn en er directe informatie-uitwisseling zijn bij eventuele overtredingen, zoals gokken op eigen wedstrijden. Wij kunnen dan naast het namen van tuchtrechtelijke maatregelen, zoals een tijdelijke schorsing of uitsluiting van competitie, waar nodig (mogelijk) preventief ingrijpen.. Daarnaast kan bij live betting worden ingegrepen tijdens de wedstrijd. Bundeling van alle beschikbare kennis en inlichtingen van vergunninghouders in de Sports Betting Intelligence Unit (SBIU) is van groot belang om manipulatie in de sport tijdig te herkennen en te voorkomen.

Het Ministerie van J&V is er recentelijk op gewezen dat de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) van toepassing is op veel van de meldingen en signalen die dienen te worden gemeld bij de SBIU van de KSA en bij sportbonden. Dit heeft ernstige negatieve gevolgen voor de informatiepositie van de sport. Inmiddels heeft er een gesprek plaatsgevonden met het Ministerie van J & V en is in de beantwoording van de Kamervragen aangegeven dat er bij de FIU een "fast lane" zal worden gecreëerd, waardoor informatie sneller bij opsporingsdiensten kan landen, die kunnen besluiten deze informatie ook te delen met de sport. We volgen de uitwerking aandachtig, zodat matchfixingsignalen ook daadwerkelijk nog bij de sport terecht blijven komen. We delen hierin



de zorg van NOC*NSF en hopen dat een gedetailleerde werkwijze wie wanneer, wat doet, bij een signaal tijdig af zal zijn voordat de online kansspelmarkt in oktober daadwerkelijk opengaat.

4. Investeer in preventie, monitoring en voorlichting

Op 1 oktober 2021 gaat de Nederlandse online kansspelmarkt open. De afwezigheid van een fair share voor de sport is opmerkelijk, omdat (online) sportweddenschappen een zware extra verantwoordelijkheid bij de sport leggen. Als KNVB investeren wij nu zelf noodgedwongen in voorlichting, opsporing, opleidingen, meldpunten en (o.a.) een full time integriteitsmanager om het voetbal integer en betrouwbaar te houden. De kosten lopen aanzienlijk op. De verwachting is dat deze verder zullen gaan stijgen met het opengaan van de online kansspelmarkt. Spelers, scheidsrechters en speelsters worden nog kwetsbaarder voor fixers. Het wordt nog belangrijker om alle verdachte goksignalen zo goed mogelijk te kunnen monitoren en tijdig te signaleren. Dit geldt ook voor lagere competities. Het ontbreekt ons nu al aan capaciteit om alle spelers en scheidsrechters jaarlijks goed te kunnen voorlichten over de gevaren die matchfixing met zich meebrengen. Dit probleem wordt niet minder nu ook de Eredivisie vrouwen (voorlichting 2020) en de 2e divisie op de witte lijst zijn toegevoegd.

Wij vragen de politiek en overheid daarom snel werk te maken van een passende uitwerking van amendement 33996 nr. 26 van de wet KoA. Dit amendement voorziet in de mogelijkheid om door middel van een ministeriële regeling een afdracht ten behoeve van onder andere sport vast te leggen, die recht doet aan de toegenomen integriteitskosten, waarvoor de sport zich als gevolg van KOA geplaatst ziet.

Voetbal waarop je kunt vertrouwen

Wedstrijden moeten niet beslist worden door criminelen op de gokmarkt, maar op het veld door de spelers. Het Nederlands voetbal werkt er hard aan om voetbal *integer* en *betrouwbaar* te houden. Vervolgstappen op het gebied van informatiedeling, opsporing en wetgeving zijn hierbij van wezenlijk belang. Alleen samen kunnen we ervoor zorgen dat het voetbal - waar jaarlijks 8.2 miljoen mensen in Nederland plezier aan beleven - betrouwbaar blijft.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

David Pranger

Hoofd Corporate Affairs KNVB

E-mail: david.pranger@knvb.nl